

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTI ODJEL

PREDMET DELIĆ protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacija br. 59181/18)

PRESUDA

Član 6. stav 1. (građanski aspekt) • Razuman rok • Prekomjerna dužina parničnog postupka
Član 13. (+Član 6.) • Nedostatak efikasnog pravnog lijeka u pogledu dužine postupaka u predmetima koji su u toku • Ustavni sud se više ne bavi takvim predmetima • Odsustvo pravnog lijeka koji omogućava odgovarajuću naknadu, učinilo je neefikasnim ubrzanje parničnog postupka putem podnošenja ustavne apelacije od strane aplikanta

STRASBOURG

2.03.2021. godine

Ova presuda će postati konačna pod okolnostima utvrđenim u članu 44. stav 2. Konvencije. U njoj su moguće uredničke izmjene.

U predmetu Delić protiv Bosne i Hercegovine,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zajedajući kao vijeće u sljedećem sastavu:

Yonko Grozev, *predsjednik*,
Tim Eicke,
Faris Vehabović,
Iulia Antoanella Motoc,
Armen Harutyunyan,
Pere Pastor Vilanova,
Jolien Schukking, *sudije*,

i Andrea Tamietti, *registrar Odjela*,

Imajući u vidu:

aplikaciju (br. 59181/18) protiv Bosne i Hercegovine koju je dana 6.12.2018. godine Sudu podnio državljanin Bosne i Hercegovine, g. Sanel Delić („aplikant“) u skladu sa članom 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda („Konvencija“);

odluku da se o aplikaciji obavijesti vlada Bosne i Hercegovine („Vlada“);
izjašnjenja stranaka;

nakon vijećanja na zatvorenoj sjednici dana 9.02.2021. godine,
donio je sljedeću presudu koja je usvojena toga datuma:

UVOD

1. Pitanja koja se postavljaju u ovom predmetu su da li je dužina parničnog postupka, koji je trajao od 2012. do 2020. godine, bila u skladu sa zahtjevom o „razumnom roku“ iz člana 6. stav 1. Konvencije, te da li je aplikant imao efikasan domaći pravni lijek za svoju pritužbu zbog dužine postupka, kako to zahtijeva član 13. Konvencije.

ČINJENICE

2. Aplikant je rođen 1975. godine, a živi u Banovićima. Aplikanta je zastupao g. H. Salkanović, advokat iz Živinica.

3. Vladu je zastupao g. M. Lučić, ministar za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

4. Činjenice ovog predmeta, kako su ih predstavile stranke, mogu se sažeti na sljedeći način.

5. Dana 22.02.2007. godine, bračni par K.S. i R.S. osuđen je za krivotvorenje isprave, čime su aplikanta oštetili za iznos od 1.080 konvertibilnih maraka (KM)¹. Njihova osuda je postala pravosnažna dana 19.10.2007. godine.

---

¹ Konvertibilna marka koristi isti fiksni tečaj prema euru koji ima i njemačka marka (1 konvertibilna marka = 0,51129 eura).

6. Dana 23.10.2012. godine, aplikant je podnio tužbu za naknadu štete protiv gore navedenog bračnog para i mikrokreditne organizacije uključene u ovaj slučaj. Zahtijevao je isplatu iznosa od 1.080 KM i zatezne kamate, te naknadu troškova postupka.

7. Prošlo je skoro sedam godina dok se odlučilo o prethodnom pitanju – da li je R.S. pravilno podnijela odgovor na aplikantovu tužbu. O tom pitanju je konačno odlučeno 30.07.2019. godine. Općinski sud u Banovićima je potom održao dva ročišta u odsutnosti K.S. i R.S. (11.09. i 7.10.2019.) i donio presudu dana 7.11.2019. Taj sud je usvojio tužbeni zahtjev protiv K.S. i R.S. U pogledu treće tužene strane, odlučeno je da je nastupila zastara.

8. Dok se predmet još uvijek nalazio pred Općinskim sudom u Banovićima, dana 15.01.2018. godine, aplikant je podnio apelaciju Ustavnom sudu žaleći se na dužinu toga postupka. Ustavni sud je odbacio njegovu apelaciju 6.11.2018. godine (vidi tačku 11. ove presude).

9. Dana 27.01.2020. godine Kantonalni sud u Tuzli potvrdio je presudu Općinskog suda u Banovićima od 7.11.2019. (vidi tačku 7. ove presude).

RELEVANTNI PRAVNI OKVIR I PRAKSA

10. U svojoj pilot odluci donesenoj 10.05.2017. godine, Ustavni sud je utvrdio da prekomjerna dužina postupka predstavlja sistemski problem, utvrdio je povredu članova 6. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima i ukazao na generalne mjere, uključujući i uvođenje preventivnog pravnog lijeka za dužinu postupka.

11. Nakon što je utvrdio da generalne mjere naznačene u pilot odluci (vidi tačku 10. ove presude) još uvijek nisu u potpunosti provedene, Ustavni sud je 6.11.2018. godine odlučio da se više neće baviti pitanjem dužine postupaka koji su u toku (za razliku od okončanih postupaka). On je također odbacio ustavnu apelaciju aplikanta, kao i sve druge ustavne apelacije koje su pokretale to pitanje, budući da su one suštinski iste kao i predmet koji je Ustavni sud već razmatrao. Od tada je donio niz sličnih odluka kojima je po istom osnovu odbacio stotine ustavnih apelacija koje su se odnosile na pitanje dužine postupaka koji su u toku.

12. Istovremeno, Ustavni sud je nastavio razmatrati pitanje dužine okončanih postupaka (vidi, između ostalog, odluke br. AP 3979/18 od 11.03.2020. i AP 5000/18 od 6.05.2020.).

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6. STAV 1. KONVENCIJE

13. Aplikant se žalio da je dužina parničnog postupka u njegovom slučaju nespojiva sa zahtjevom „razumnog roka“ iz člana 6. stav 1. Konvencije, koji u relevantnom dijelu glasi:

„Prilikom odlučivanja o građanskim pravima i obavezama ... svako ima pravo na pravičan i javni postupak u razumnom roku, pred ....sudom...“

14. Period koji je potrebno uzeti u obzir počeo je 23.10.2012. godine, kada je aplikant podnio tužbu protiv K.S., R.S. i mikrokreditne organizacije (vidi tačku 6. ove presude), a završio 27.01.2020. godine, kada je Kantonalni Sud u Tuzli donio konačnu presudu (vidi tačku 9. ove presude). Prema tome, on je trajao više od sedam godina na dva nivoa nadležnosti.

A. Dopuštenost

15. Sud zapaža da ova pritužba nije očigledno neosnovana niti je nedopuštena po bilo kojem drugom osnovu iz člana 35. Konvencije. Stoga se ona mora proglasiti dopuštenom.

B. Meritum

16. Aplikant je istaknuo da je njegov parnični predmet jednostavan. Nadalje, budući da on i njegova porodica (nezaposlena supruga i dvoje maloljetne djece) žive od njegove invalidske penzije od 765 KM, dodao je da je taj predmet za njega važan.

17. Vlada je tvrdila da predmetni slučaj ne spada ni u jednu od kategorija predmeta koje zahtijevaju naročitu ekspeditivnost (poput predmeta koji se tiču građanskog statusa i svojstva, radnopravnih sporova i predmeta skrbištva djece). Oni su također naveli da je bolest jednog od tuženih (K.S.) u određenoj mjeri usporila razmatranje ovog predmeta.

18. Sud ponavlja da se opravdanost dužine postupka mora cijeliti u svjetlu okolnosti predmeta i s obzirom na sljedeće kriterije: složenost predmeta, postupanje aplikanta i relevantnih vlasti, kao i šta je za aplikanta u sporu bilo dovedeno u pitanje (vidi, između brojnih izvora, *Frydlender protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, tačka 43., ESLJP 2000-VII).

19. Nakon što je ispitaio sve materijale koji su mu podneseni, Sud smatra da Vlada nije iznijela bilo kakvu činjenicu ili argument koji bi mogao opravdati dužinu parničnog postupka u predmetnom slučaju. Sud naročito primjećuje da je domaćim sudovima trebalo skoro sedam godina da odluče o običnom prethodnom pitanju (vidi tačku 7. ove presude). Nakon što je odlučeno o tom pitanju, parnični postupak je trajao manje od pet mjeseci na dva nivoa nadležnosti (vidi tačke 7. i 9. ove presude). Ovo pokazuje da predmet zaista nije bio složen, kao što je aplikant istaknuo (vidi tačku 16. ove presude). Nadalje, Sud odbacuje tvrdnju Vlade da je bolest K.S. opravdanje za dužinu predmetnog parničnog postupka (vidi tačku 17. ove presude) budući da su domaći sudovi utvrdili da njegovo prisustvo nije bilo obavezno (vidi tačku 7. ove presude).

20. Imajući u vidu svoju praksu po ovom pitanju, Sud smatra da je u predmetnom slučaju dužina postupka bila prekomjerna i nije zadovoljila kriterij „razumnog roka“.

21. Stoga je došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 13. KONVENCIJE

22. Aplikant se žalio zbog nepostojanja efikasnog domaćeg pravnog lijeka za njegovu pritužbu u odnosu na dužinu postupka. On se u tom smislu pozvao na član 13. Konvencije, koje glasi:

„Svako čija su prava i slobode utvrđene ovom Konvencijom povrijeđene ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred domaćim tijelima, čak i kada su povredu učinile osobe u vršenju svoje službene dužnosti.“

A. Dopuštenost

23. Sud zapaža da ova pritužba nije očigledno neosnovana niti je nedopuštena po bilo kojem drugom osnovu iz člana 35. Konvencije. Stoga se ona mora proglasiti dopuštenom.

B. Meritum

24. Aplikant je tvrdio da ustavna apelacija očito nije efikasan pravni lijek u odnosu na dužinu postupka, te da nikakav drugi pravni lijek nije na raspolaganju.

25. Vlada je tvrdila da je odluka Ustavnog suda u predmetnom slučaju, iako je njome formalno odbačena apelacija aplikanta (vidi tačku 11. ove presude), ustvari ubrzala postupak koji je predmet razmatranja. Aplikant je, prema tome, imao na raspolaganju efikasan pravni lijek.

26. Sud ponavlja da član 13. garantira efikasan pravni lijek pred domaćim organima vlasti za navodnu povredu prava iz člana 6. stav 1. na postupak u razumnom roku (vidi *Kudla protiv Poljske* [VV], br. 30210/96, tačka 156., ESLJP 2000-XI).

27. Na početku je potrebno naglasiti da predmetni slučaj ne dovodi u sumnju efikasnost ustavne apelacije u odnosu na pritužbe zbog dužine okončanih postupaka (vidi tačku 12. ove presude). Jedino pitanje u predmetnom slučaju jeste da li je aplikant imao na raspolaganju efikasan domaći pravni lijek u odnosu na njegovu pritužbu zbog dužine postupka koji je bio u toku kada je podnio aplikaciju Sudu (vidi, *mutatis mutandis*, *Mifsud protiv Francuske* (odl.) [VV], br. 57220/00, tačka 17., ESLJP 2002-VIII). U tom pogledu, Sud primjećuje da je predmetna aplikacija podnesena 6.12.2018. godine kada je parnični postupak u predmetu aplikanta još uvijek bio u toku u prvom stepenu (vidi tačke 6. i 7. ove presude).

28. U vezi s tim Sud primjećuje da je 6.11.2018. godine Ustavni sud odlučio da se više neće baviti pitanjem dužine postupaka koji su u toku, te je odbacio apelaciju aplikanta koja je pokretala to pitanje (vidi tačku 11. ove presude). Čak i pod pretpostavkom da je ustavna apelacija aplikanta ipak ubrzala parnični postupak koji je predmet razmatranja, kako to tvrdi Vlada (vidi tačku 25. ove presude), to samo po sebi ne bi bilo dovoljno da taj pravni lijek učini „efikasnim“ u smislu člana 13. Konvencije. Doista, prema utvrđenju Suda, ako se pravni lijek koristi za ubrzanje postupka koji je već predugo trajao, on se neće smatrati efikasnim osim ako ga prati pravni lijek koji omogućava odgovarajuću naknadu (vidi, na primjer, *Mirjana Marić protiv Hrvatske*, br. 9849/15, tačka 72., 30.07.2020., i odluke koje su tamo citirane). Vlada nije navela da je aplikant u relevantno vrijeme imao na raspolaganju bilo kakav pravni lijek koji bi mu omogućio odgovarajuću naknadu.

29. Stoga je došlo do povrede člana 13. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

30. Član 41. Konvencije propisuje:

„Ukoliko Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije ili njenih Protokola, te ukoliko zakonodavstvo visoke strane ugovornice o kojoj je riječ omogućuje samo djelomično obeštećenje, Sud će, po potrebi, odrediti pravičnu naknadu oštećenoj strani.“

A. Odšteta

31. Aplikant je potraživao 6.500 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

32. Vlada je smatrala da je zahtijevani iznos prekomjeran.

33. Odlučujući na pravičnoj osnovi, Sud dosuđuje aplikantu 1.800 eura na ime nematerijalne štete, kao i svaki porez koji se može zaračunati.

B. Troškovi i izdaci

34. Aplikant je zahtijevao 246 eura na ime troškova i izdataka koje je imao u postupku pred Ustavnim sudom i 1.100 eura za iste u postupku pred Sudom. On je podnio troškovnik na osnovu tarife domaće advokatske komore.

35. Vlada je osporila taj zahtjev kao nepotkrijepljen.

36. Prema praksi Suda, aplikant ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je pokazano da su oni zaista nastali i da su bili neophodni, te da je njihov iznos realan (vidi, na primjer, *Iatridis protiv Grčke* (pravična naknada) [VV], br. 31107/96, tačka 54., ESLJP 2000-XI). U predmetnom slučaju, imajući u vidu dokumente kojima raspolaže i navedene kriterije, Sud smatra opravdanim dosuditi tražene iznose u ukupnoj sumi od 1.346 eura, kao i svaki iznos koji se aplikantu može zaračunati (vidi, analogno,

Šobota-Gajić protiv Bosne i Hercegovine, br. 27966/06, tačka 70., 6.11.2007.).

C. Zatezna kamata

37. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata zasniva na najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke u periodu neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda.

IZ NAVEDENIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* aplikaciju dopuštenom;
2. *Utvrđuje* da je došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije;
3. *Utvrđuje* da je došlo do povrede člana 13. Konvencije;
4. *Utvrđuje*
  - (a) da tužena država ima isplatiti aplikantu, u roku od tri mjeseca od dana kada presuda postane konačna, u skladu sa članom 44. stav 2. Konvencije, sljedeće iznose koji će biti pretvoreni u valutu tužene države po tečaju važećem na dan isplate:
    - (i) 1.800 eura (hiljadu i osam stotina eura), kao i svaki porez koji se može zaračunati, na ime nematerijalne štete;
    - (ii) 1.346 eura (hiljadu i tristo četrdeset i šest eura), kao i svaki porez koji se aplikantu može zaračunati, na ime troškova i izdataka;
  - (b) da će se od isteka navedenog roka od tri mjeseca do izmirenja, na navedene iznose plaćati obična kamata po stopi jednakoj najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke u periodu neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
5. *Odbija* preostali dio zahtjeva aplikanta za pravičnu naknadu.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanom obliku dana 2.03.2021. godine, u skladu sa članom 77. tačke 2. i 3. Pravila Suda.

Andrea Tamietti
registrar

Yonko Grozev
predsjednik